

Medlem, til hvem jeg sigter, som Minister med stor Mægt fik sat igjennem. Ifølge den Ordning skulde et privat Firma, det samme, som har anlagt og nu driver den jydste Bane, have Eneret til denne Banes Bestyrelse i 100 Aar og have en Rentegaranti for 8 Millioner; men dette Sidste blev ophævet ved Loven af 10de Marts 1861. Ved denne Lov paatog Staten sig selv at bygge de syenske og jydste Baner, og ganske vist overlod man Driften for et længere Aaremaal til et privat Driftselskab; men man betingede sig udtrykkeligt i § 6, at med eet Aars Varsel skulde denne Drift kunne overtages af Staten. Ved Vedtagelsen af denne Lov saae man altsaa, at den Mulighed kunde komme tilstede, at det blev nødvendigt, at Staten overtog disse Baners Drift; og fra det Øieblik, da denne Lov var vedtagen, kunde man ikke længere sige, at der herved vilde stee nogen voldsom Systemforandring; thi den første Spire til en Statsdrift ligger i denne Lov, ikke blot deri, at Staten selv har bekostet denne Banes Anlæg, men ogsaa deri, at den har betinget sig at kunne overtage den. — Det ærede Medlem meente dernæst, at vi skulde fritage den høitkerende Indenrigsminister fra at bestyre denne Drift for ikke at gjøre ham nervøs. Jeg troer nu, at det vilde være overordentlig lidet ønskeligt, om vi havde meget nerveuse Indenrigsministre, men jeg har ogsaa under et tidligere Foredrag hørt det Ønske, at Indenrigsministeren maatte blive fritagen for denne Drift, thi jeg erkjender, at det ikke er heldigt, at den er henlagt under ham; den hører absolut sammen med baade Post- og Telegraphvæsenet, og henlagt under den samme Bestyrelse som disse, vilde den kunne drives baade billigt og meest tilfredsstillende. Jeg beder ogsaa bemærket, at der er en stor Forskiel paa den Maaade, hvorpaa Publicum betragter en Drift, der ledes af Staten, og den Maaade, hvorpaa det betragter en Drift, som ledes af Private. En Drift fra Statens Side har et Forbud af Tillid, som en Privatbestyrelse ikke nyder, og som jeg navnlig troer, at den private Bestyrelse i dette Tilfælde ikke vil nyde i Jylland. Vort Postvæsen er gaaet fremad i de sidste 30 Aar, men det er ogsaa Syn at sige, at man har været

plaget med offentlige Klager derover; derimod er det jo vistnok oftere hændt, at der er klaget til Bestyrelsen selv, men det behøver man ikke at blive nervøs over, det maa betragtes som den heldigste Maaade, Klagerne kunne fremkomme paa; gjennem de offentlige Organer er der hderst sjelden fremkommen virkelige, end sige bespøiede Klager. Hos det danske Publicum er der overhovedet ikke stor Tilbøjelighed til at klage, det kan gjerne til en Tid være urimeligt, baade en enkelt Person og mange, men det er i det Hele meget mere tilbøjeligt til med Taalmodighed at finde sig i mange Ulemper og vil meget hellere gjøre det end volde sig selv Uleilighed. Det har fundet sig i mange Ulemper ved de sjællandske Jernbaner, som der ikke er blevet klaget over. — Dernæst meente det ærede Medlem, at finansielle Hensyn vanffelig kunde tages af en Statsbestyrelse, fordi Embedsmændene — han sagde det til deres Ære — ikke vare besjælede af nogen commerciel Aand. Ja, jeg skal gjerne give det ærede Medlem Ret deri, og jeg har allerede i det Foregaaende antydet, at jeg ogsaa indrømmer, at disse finansielle Hensyn kan en privat Bestyrelse lettere tage end den offentlige; men naar det er commercielle Hensyn, man vil have sydbestjorte, troer jeg paa ingen Maaade man skal henvide til den sjællandske Jernbanebestyrelse. Jeg har rost den for mange gode Egenstæber, men den repræsenterer virkelig meget mere Embedsstanden og Embedsvaner end Handelsvaner, og Intet kan være et klarere Beviis derpaa, end netop det Exempel, som det ærede 5te Medlem for Kjøbenhavn (Melchior) igaar fremdrog, da han gjorde opmærksom paa, at man havde undladt at lægge et dobbelt Spor paa Klampenborgbanen, naagt det er indlysende, at man her med en ringe Anlægsudgift kunde have skaffet meget større Indtægter. Nei, det er ikke den Egenstæb, som udmærker den sjællandske Jernbanebestyrelse, og man vil ikke faae dette Hensyn mere sydbestjort ved denne, end naar man lægger Driften under Postvæsenet. — Fremdeles indrømmede det ærede Medlem, at der er Forskiel paa Statsindustri, at Noget kan være tilladeligt og gavnligt, medens Andet kan være utilladeligt og skadeligt for Staten at besatte sig med; deri er jeg ganske enig med